YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/danistay-5-daire-2025-8432-ohal-komisyonu-ret-islemi-davasi/

Danıştay 5. Dairesi 2025/8432 K. | OHAL Komisyonu ret işlemi davası: savunma belgeleri davacıya tebliğ

Danıştay, 5. Dairesi, Esas No: 2025/8374, Karar No: 2025/8432, Karar Tarihi: 02.07.2025

Kararın resmi kaynağı

Danıştay 5. Daire Başkanlığı 2025/8374 E. , 2025/8432 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

BEŞİNCİ DAİRE

Esas No : 2025/8374

Karar No : 2025/8432

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Bakanlığı / ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU: ... Bölge İdare Mahkemesi .... İdare Dava Dairesinin... tarih ve E:....., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davalı idare bünyesinde görev yapmakta iken 701 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki listede ismine yer verilmek suretiyle kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından, göreve iade talebiyle OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna yapılan başvurunun reddine ilişkin... tarih ve ... sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin... tarihli ve E:..., K:...sayılı kararında; dava konusu işlemde davacının, ... Cumhuriyet Başsavcılığının .../... hazırlık numaralı dosyası kapsamında ele geçirilen emniyet teşkilatı personeline ait örgüt arşivinde bulunan detay bilgisinde; EA (FETÖ/PDY içerisinde olup örgüt benim örgütüm diyen ancak bazı zaafları olan kişileri ifade ettiği) seviyesinde etüt 2015:1 (sohbet adı altında katıldığı örgütsel toplantı ve faaliyet sayısı), kurs taksiti:50 (himmet adı altında örgüte verilen maddi destek) zümre başkanı (bağlı olduğu üst düzey mahrem yapı örgüt üyesi) ve öğretmen (bağlı olduğu mahrem yapı örgüt üyesi) verilerinin bulunduğu tespitleri ile kodlandırılmış durumda olduğunun tespit edildiği, davacı hakkında son görev yaptığı yerde üst amir kanaati olarak yapılan değerlendirmede FETÖ/PDY terör örgütüyle kuvvetli irtibat ve iltisakı bulunduğu yönünde görüş bildirildiği belirtilmiş ve davacının FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile en az irtibat ve iltisak düzeyinde bağı bulunduğu, bu haliyle Anayasada yer verilen sadakat yükümlülüğünü ihlal ettiği anlaşılan davacının, Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesine ekli liste ile kamu görevinden çıkarılmasından sonra kamu görevine iadesi istemiyle Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna yaptığı başvurunun reddine dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Belirtilen gerekçelerle davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi .... İdare Dava Dairesinin ...tarih ve E:... K:...sayılı kararıyla; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu, kararın kaldırılmasını gerektiren bir neden bulunmadığı belirtilerek istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından; terör örgütleriyle irtibat veya iltisakının bulunmadığı, idarece dava dosyasına somut herhangi bir delil sunulamadığı, istinaf

başvurusunun gerekçesiz şekilde reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği, ... kod adlı gizli tanıktan elde edilen verilerin delil olarak kabul edilemeyeceği, hakkındaki ceza soruşturması neticesinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği, ayrımcılık yasağının ihlaline neden olunduğu, Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği iddia edilmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından; dava konusu işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı, davacının temyiz iddialarının 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesinde sayılan sebeplerden hiçbirisine uymadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Beşinci Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 334. maddesi uyarınca adli yardım talebi daha önce kabul edilmiş olan davacının, aynı Kanun'un 335. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "adli yardım, hükmün kesinleşmesine kadar devam eder." düzenlemesi gereğince temyiz aşamasındaki adli yardım talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilerek gereği görüşüldü:

MADDİ OLAY:

Davalı idare bünyesinde görev yapmakta iken 701 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki listede ismine yer verilmek suretiyle kamu görevinden çıkarılan davacının, kamu görevine iade edilmesi talebiyle Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna yaptığı başvuru, anılan Komisyonun... tarih ve ... sayılı işlemi ile reddedilmiştir.

Bunun üzerine, anılan işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle temyizen incelenen davayı açmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa’nın "Hak Arama Hürriyeti" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasında, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." düzenlemesine yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1/a bendinde, " İdari dava türleri şunlardır: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından

dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları" düzenlemesine, "Tebligat ve cevap verme" başlıklı 16. maddesinin 1. fıkrasında, "Dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği davalıya, davalının vereceği savunma davacıya tebliğ olunur." düzenlemesine, 2. fıkrasında, "Davacının ikinci dilekçesi davalıya, davalının vereceği ikinci savunma da davacıya tebliğ edilir. Buna karşı davacı cevap veremez. Ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, davacıya cevap vermesi için bir süre verilir." düzenlemesine, 3. fıkrasında, "Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile otuz günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Sürenin geçmesinden sonra yapılan uzatma talepleri kabul edilmez." düzenlemesine, 5. fıkrasında, "Davalara ilişkin işlem dosyalarının aslı veya onaylı örneği idarenin savunması ile birlikte Danıştay veya ilgili mahkeme başkanlığına gönderilir." kuralına yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “Adil yargılanma hakkı” başlıklı 6. maddesinde, “Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir.” kuralına yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Hukuk devleti ilkesi gereğince, idarenin bütün eylem ve işlemleri yargısal denetime açık olup, idari işlemlerin hukuka uygunluğu "iptal davaları" ile denetlenmektedir.

İdare tarafından tesis edilen işlemin bir dayanağı, gerekçesi olması gerekir. İdareyi işlem yapmaya sevk eden gerekçeler anılan işlemin sebep unsurunu oluşturmaktadır. İptal davalarında da, sebep unsuru yönünden hukuki denetim yapılırken, idareyi o işlemi yapmaya sevk eden gerekçelerin ve dayanağı bilgi ve belgelerin hukuka uygunluğunun incelemesi yapılmaktadır.

Bu inceleme yapılırken "Adil yargılanma ilkesi" ile bu ilkenin tamamlayıcısı olan "çelişmeli yargılama ilkesi" ve "silahların eşitliği" ilkesi bir arada sağlandığı takdirde ancak hakkaniyete uygun adil bir yargılamadan söz edilebilecek olup, nitekim bu husus Anayasa Mahkemesi kararlarında ve birçok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında da vurgulanmıştır.

Nitekim, Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesi ile Anayasal güvenceye bağlanan hak arama hürriyeti, temel hak kategorisinde yer almasının yanında, diğer temel hak ve hürriyetlerin korunması ve kullanılmasında üstlendiği görev nedeniyle de hukukun

temel ilkelerinden birini teşkil etmektedir. Bu yönüyle, hak arama hürriyeti, niteliği itibarıyla bünyesinde birden fazla ilkeyi barındırmaktadır. Hakkaniyete uygun yargılanma hakkı da bu ilkelerden biridir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişilerin davalarının hakkaniyete uygun olarak görülmesini isteme hakları güvence altına alınmıştır. Hakkaniyete uygun yargılanmanın temel unsuru, yargılamanın çelişmeli olması ve taraflar arasında silahların eşitliğinin sağlanmasıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Dulaurans/Fransa, 21/03/2000 tarihli ve B.No: 34553/97 sayılı kararında Sözleşme'de yer verilen hakların etkili bir biçimde korunması için davaya bakan mahkemelerin tarafların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi bulunduğu belirtilmiş, bir mahkemenin davaya yaklaşımı, başvurucuların iddialarına yanıt vermekten ve başvurucuların temel şikayetlerini incelemekten kaçınmalarına neden olması halinde Sözleşme'nin 6. maddesi davanın düzgün bir biçimde incelenmesi hakkı bakımından ihlal edilmiş olur. (AİHM, Kuznetsou/ RUSYA, B.No:184/2, 11/04/2007) Yine Mahkemenin Dırama/Türkiye, 13/11/2018 tarih ve B. No: 20797/07 sayılı kararında da hükme esas alınan bilirkişi raporu dahil yargılamaya esas olan tüm kanıt ve belgeler hakkında bilgi sahibi olma, bu unsurlara ilişkin yorumda/itirazda bulunma imkanının taraflara sağlanması, ayrıca bu imkanın pratik ve etkili bir niteliği haiz olması adil bir yargılamanın gereği olduğu vurgulanmıştır.

Silahların eşitliği ilkesine göre, davanın taraflarının yargılama süreci boyunca aynı imkanlara sahip olması, aynı koşullarda iddia ve savunmalarını dile getirmesi gerekmektedir. Uyuşmazlığın bir tarafını idarenin oluşturduğu iptal davalarında da idarenin kamu gücünü kullanarak diğer tarafa üstünlük kurmasının önüne geçilmesi gerekmektedir, zira yargı önünde herkes eşittir.

Silahların eşitliği ilkesinin tamamlayıcı unsuru olan "çelişmeli yargılama" ilkesine göre ise davadaki tarafların dosyaya sunulan tüm bilgi ve belgeleri görme, inceleme hakkının olması gerekmektedir; ayrıca, buna göre de savunmalarını oluşturabilme hakları vardır. Bu kapsamda, dava dosyasına davalı idare tarafından savunma dilekçesi ekinde sunulan belgelerin davacıya tebliğ edilerek bu belgelere ilişkin davacının savunmasının alınması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idare vekili tarafından savunma dilekçesi ile birlikte davacı hakkındaki bilgileri ihtiva eden belgelerin 13/03/2020 tarihinde dava dosyasına sunulduğu, İdare Mahkemesince davalı idarenin savunma dilekçesi ile eki belgelerin sehven davacı vekili sıfatı taşımayan Av. S.B.'ye tebliğ edildiği, davacıya ise tebliğ edilmeden dava dosyasının tekemmül ettiğinin kabulüyle 28/02/2022 tarihinde davanın reddine karar verildiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve hukukun genel ilkeler doğrultusunda taraflarca ileri sürülen iddialar ve bu iddiaları destekleyici bilgi ve belgelerin taraflara tebliğ edilerek cevap hakkının tanınması gerektiğinden, İdare Mahkemesince idare vekili tarafından dosyaya sunulan savunma dilekçesi ve ekinde yer alan belgeler davacıya tebliğ edilmeden dosyanın tekemmül ettiğinin kabulüyle karar verildiği anlaşılmakla, savunma dilekçesi ile eki belgelerin davacıya tebliğinin sağlanması ve bunlara karşı davacıya savunma hakkını kullanması için tanınan sürenin ardından dosyanın tekemmülü sağlanmak suretiyle yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Bu durumda, İdare Mahkemesince davalı idare vekili tarafından dosyaya sunulan savunma dilekçesi ve eki belgelerin davacıya tebliğ edilmeden ve cevap hakkı tanınmadan dosyanın tekemmül ettiğinin kabulüyle hüküm kurulmasında adil yargılanma hakkı yönünden hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu itibarla, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanun’un 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kabulüne;

2. Davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik olarak yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki temyize konu … Bölge İdare Mahkemesi …. İdare Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın … Bölge İdare Mahkemesi …. İdare Dava Dairesine gönderilmesine, 02/07/2025 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.